

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

EL NOU GENERAL DELS JESUITES

—Papam. negrum habemus!...

—Sí, germans meus; aquí em teniu: *negrum* i de 42.

Gitanada

El Govern ha tancat les Corts. No se sab quan tornaran a obrir-se. Pot-ser aquestes Corts ja no tornaran a funcionar.

I el Govern ha fet això després d'haver sospès les sessions amb la fórmula «per a la vinenta sessió s'avisarà a domicili», i després d'haver promès limitar la durada de la suspensió a les diades carnavalesques.

Els projectes econòmics, sobre tot el de ports francs, feien absolutament necessaria la actuació de les Corts. Problemes gravíssims i vitals estan plantejats. Del que ara es faci, depèn la ruïna o la salvació d'Espanya. I tot-just en aquesta hora d'angunia, en aquesta hora transcendental, el Govern tanca les Corts de sobte, amb un cop de porta brutal que constitueix un agravi als qui esperaven amb anheli el moment de reprendre's les tasques parlamentaries. Ara que el Parlament espanyol anava a ésser útil per a alguna cosa, se'l tanca amb pany i clau.

Promeses ministerials, paraules de cavaller, compromisos de governant, tot ha fallat d'una manera vergonyosa. Catalunya ha estat burlada un cop més. Les gestions per aconseguir el port franc han acabat amb una gitanada indecent d'aqueixos ramblers de la política espanyola.

Jà veurem quina serà la resposta catalana. Com acaba de dir el diari madrileny El País, tot lo que faci Catalunya per protestar de la jogada gitanesca, estarà justificat.

D. Francisco Giner de los Ríos

RECORDO claríssimament el dia que vaig conèixer a don Francisco Giner de los Ríos. Va presentar-m'hi el meu fraternal i admirat Lluís de Zulueta. Era un bell matí d'hivern madrileny. L'edifici de l'Institut Lliure d'Ensenyança se troba a una de les noves avingudes, allà vers Chamberí. Quan vàrem traspasar la porta, jugaven en el pati uns quants estols de nenes. Una emoció religiosa va sobtar-me. Acariaven els meus records uns dies d'infancia, passats en una de les Escoles sorgides d'aquell Pedagogi model. Molts anys abans de conèixer a don Francisco Giner de los Ríos, Fundador,—San Francisco Giner,—com li deien els seus devots de Madrid,—jo portava ja sobre l'ànima l'empremta de la seva mà d'esculptor... Jo també, jo també, era un llunyà deixeble d'aquell home messiànic; i sentia la viva frissança de confondre'm altra volta amb les criatures del seu jardí froebelià, i redevenir amb la fresca i virginal ingenuïtat d'altre temps, an aquell obrir d'ales del sentiment freturós d'aventura, an aquell papelloneig del pensament inquiet, qui veu en cada nova coneixença una il·lusió de personal saviesa, com el caminant boscatà qui destrua en cada estanyol un mirall puríssim de la pròpia imatge.

La conversa amb don Francisco Giner era un dels plers més vivament estètics que podia fruir-se. El veig encara, en el saló sobriament elegant, on les finestres se retallaven sobre la placidesa del novell Madrid, entre un torregar de campanars qui es dresen com a espigues. Don Francisco parlava, amb certa sutilesa pietosa per aquelles mateixes coses que era vingut a destruir... La noble testa bruna, la cara rugosa, un poc rural, els ulls somrients i cintil·lants, el còs tenue, el gest coral i la veu franca... Recordo també que, a l'atzar de la conversa, varen topar, lleument, la seva dolçor un poc escèptica i el meu jacobinisme voluntariosament categòric... «On era,—pensava jo,—on era aquella rigidesa, aquella sequedat asprement austera que l'opinió vulgar atribuïa a les trasplantacions espanyoles del krausisme i a la llegió tebana dels vells republicans? Don Francisco Giner, supervivència gloriosa d'un esbart de lluitadors i reformadors ideològics qui no s'ha vist superat a Espanya, me parlava amb la més efusiva de les tonatats, sense pose d'oficiant qui s'escolta. Pot-ser hi havia únicament, en la seva conversa, un eco de desencant, un resignar-se patrici davant la desil·lusió; que per els esperits selectes fins la desil·lusió és un motiu d'interna poesia, i un descloure's de noves i més íntimes consolacions.

Aquell home era inseparable de la seva obra, consubstancial amb ella. Per ella so-

breviuria; ella era la pedra d'una Església qui el reconeixia per mestre. L'Institut Lliure d'Ensenyança, laboratori d'ànimes, obrador d'una Espanya nova, se'm representava com un Poder espiritual, ben per damunt la desvirtuació llastimosa de la consciència espanyola de poder. Contra ella, quantes hostilitats de la turba confessional no han vingut a estrellar-se! Ella s'erigia davant l'Escola tradicional com un exemple de bondat de la pròpia doctrina, i sabia respondre amb serena justícia, amb aristocràtica misericòrdia, a la campanya dels dicteris i les insidies. L'integritat de don Francisco Giner li costà la càtedra, en la qual va reintegrar-lo la Revolució. I és que aqueix varó havia escullit el bon camí. Ell, millor que tots els seus il·lustres companys, preveia el fracàs de l'intent d'una Espanya nova improvisada, i comprenia que sols una generació nova, educada per a aqueixa tasca, podria acabar-la en forma definitiva. Davant l'escola eclesiàstica, crescuda ingratement a l'ombra de la llibertat i preparadora d'un atac de mort contra la llibertat, sols hi cabia seguir l'exemple, i preparar l'assalt definitiu a la bastilla.—Ah! Però a Espanya l'obra de crear un poble d'ovelles, per a la Reacció, compta amb tota l'ajuda de l'esforç social. I, en canvi, l'empresa de crear un poble de ciutadans per a la sana Revolució és an els ulls de les burgesies, un delictes que mereix la mort!

Don Francisco Giner, naturalment, ha acabat l'existència amb tot respecte a sí mateix. La seva mort ha estat fidel a la seva vida. Humil, sempre mestre, ha desfilat el digne varó vers la ciutat silenciosa. Entorn d'ell, en el jardí de la Fundació, encara devien tintinejar les darreres rialles infantils. Darrera ell, tota la vida, desplegada, era una estela de llum.

GABRIEL ALOMAR

Catecisme d'un anglès

Un gran diari londinenc *The Times*, entre els seus escrits estimuladors del reclutament voluntari, n'ha publicat un, redactat en forma popular, però que té un profund sentit espiritual. Se titula *Catecisme d'un anglès*. La Nació a través l'història, la Nació integrada pel passat, el present i el per venir, apareix amb majestuosa simplicitat en el brevíssim catecisme. Heu-vos-el aquí:

—«Qui ha transformat aquesta petita illa en el més gran i poderós imperi que el món hagi vist mai?»

—Els nostres avis.

—Qui ha governat aquest imperi amb tant de seny i tant d'esperit de simpatia que totés les seves parts—qualsevolga que sigui la

raça o l'origen—s'han posat al costat del imperi en l'hora del perill?

—Els nostres pares.

—«Qui agafarà les armes per a conservar aquest gran i gloriós heretatge?»

—Nosaltres.

—«Qui es recordarà de nosaltres amb orgull, amb entusiasme, amb gratitud, si tots complim el nostre dever?»

—Els nostres fills.

Justifiqueu la fè dels vostres pares i guanyeu la gratitud dels vostres fills.»

Aquí, sota aquestes paraules sobries i emocionants, se veu passar la gran cavalcada de glories d'una història nacional. Se veu el esperit de la Nació solcant els-temps. Al lle-

gir el diàleg viril d'aqueix catecisme, ens sembla escoltar el cant d'Esparta: «Som lo que vosaltres éreu. Serem lo que vosaltres sou.»

Solidaritat de les gèneres és això. I la solidaritat de les gèneres és la suprema, la vera unitat nacional. Els homes d'un poble, en un moment determinat, no són la Nació. Només són una anella de la Nació. Un poble en plena consciència s'ha de sentir, tot alhora, fruit del passat, vida actual, lleu prometedora. En l'hora de les grans decisions ha de cridar a concili les veus d'ahir i les veus de demà. Veus que se li faràn sonores si els sentits interns de la seva ànima són desperts i aguts.

Espai i temps, terra i història, raça i vo-

La visita al corb

—Soc la coloma de la pau jo, perquè ho sàpigues.

—Ah, si?... Espera't, que baixo.

Antologia bàrbara dels temps moderns (Núm. 8)

—Dèu esglésies i tres bilioteques estan ja en flames, Komandant.
—Dèu i tres tretze ... mal punt!... Aneu a cremar l'Hospital. Apa, depressa!

—Qui mana més, Déu o el Kaiser?
—El que té més artilleria.

—Si trobeu un barcò mercant anglès, enfonzeu-lo.
—I si és neutral?
—També l'enfonzeu,... i després li dieu «dispensi».

—Que no ho veieu que passa el kapità?... Feu el «saludo» tot seguit!

Ratxes de febrer

—Quin huracà!... Talment sembla que el món va acabar-se... Sents?...
—Això és que'ls dimonis bufen desde els balcons de l'infern.
—Els dimonis?... Pot-sè els àngels
—Qui et diu a tu que aquest vent, tan furios i tan horrible, no és un buf que envia el cel, amb el bellíssim propòsit de deixà apagada en sèc la foguera de la guerra que està abrassant l'univers?...
—Aparar-la?... No hi confieis. Mentres no l'encengui més!

A en Dato li convenia una esquadra.—Com se fa per a obtenir aquesta cosa?—
Obri les Corts, tremolant; pronuncia dos llargs discursos, pintant la necessitat que té la pobreta Espanya de fer respectà els seus mars; unta tres o quatre... rodes del Parlament nacional, i un cop conseguits els quartos que mil·lió ençà, mil·lió enllà, feien falta per l'empresa que l'home portava al cap, tancà les Corts altra volta i ai! llavors va descansar.

L'últim parte de la guerra: «Seguim progressant. Ahir vam enviar cent dinou bombes al campament enemic. A l'Est neva en abundancia, a l'Oest som prop d'un riu i al Sur combatent sens treva dos dies i dugues nits, hem lograt adelantar-nos set milímetres i mig».

—El blat ha fugit d'Espanya; les patates, lo mateix; de cigrons ja no se'n troben sinó buscant-los molt bé. Se'n han anat les mongetes, els ous, els porcs, els anyells, l'arròs, les figues, les panses, els pinyons, els fasolets...
—I doncs, si tot se'n's ho enduen, què queda aquí, cavallers?
—Entrades de sol i sombra per la corrida que ve.

El ministre fa tupins?... Basta! Ja està comprès tot. Això indica clarament que aviat hi ha d'havè eleccions.

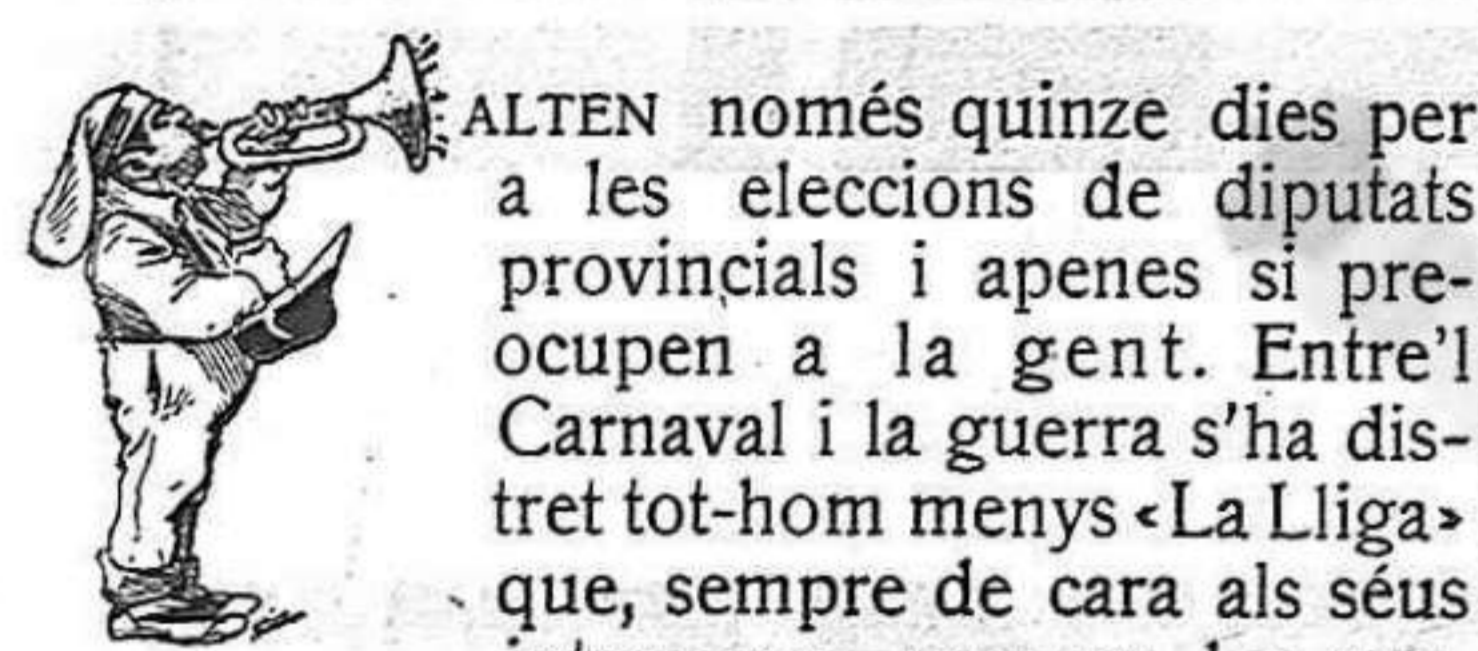
Fandango a Galicia, motins a Alcalá, tiros a Navarra, disturbis a Graus, protestes a Córdoba, crits a La Bisbal, escàndols a Murcia, jarana a Alicante...
(La llista es més llarga, però ens falta espai. En el pròxim número se continuarà.)

C. GUMÀ

luntat, tombes i breçols. I per damunt de tot l'Esperit. Això és la Nació, tota la Nació. De aquesta manera ens la mostra aqueix admirable catecisme *Catecisme d'un anglès*.

FULMEN

Les próximas elecciones

ALTEN només quinze dies per a les eleccions de diputats provincials i apenes si preocupen a la gent. Entre'l Carnaval i la guerra s'ha distret tot-hom menys «La Lliga» que, sempre de cara als seus interessos, prepara les xarxes habilidosament per a pescar una bona colla d'actes.

Cap com aquestes eleccions havien sigut tan interessants. Les Diputacions provincials de Catalunya, constituïdes en Mancomunitat, estan cridades a tenir una positiva influència en la vida moral i material de Catalunya, i farà el partit republicà una estúpida traïció als seus ideals, si deixa que se n'apoderin els elements reaccionaris, és a dir, la coalició de carlins, lliguers i caciquistes, que preté agabellar la Mancomunitat Catalana.

Notem corrents de concòrdia entre els elements republicans i això ens alegra, si és que no significa avorriment i poques ganes de lluita. Mentres observem un noble desig de germanor, notem també força manca de entusiasme, i sense energia i fe no podem esperar una redemptora victòria.

Nacionalistes i radicals van coal·ligats; els antics republicans històrics ofereixen son apoi a la candidatura republicana que's presenten. Nosaltres, representants com sempre dels republicans rasos que fan cap a tots els rengles mentre es tracti de treballar per la causa de la Llibertat, no cal dir que farem nostra la candidatura republicana que lluiti contra l'ambiciosa «Lliga».

Si a Catalunya hi hagués instint de viure

i sentit comú, s'ajuntarien per a les properes eleccions tots els elements que estimen a Catalunya i a la Llibertat, greument menaçades si s'apodera definitivament de les Diputacions provincials aquesta coalició de l'egoisme representat per «La Lliga», l'esperit caciquista portat pels monàrquics i la reacció simbolitzada pels carlins.

Desgraciadament els republicans lluitem sempre amb desventatge. La manca d'ambició ens fa indiferents; les nostres discordies ens apaguen la fe; la escassa organització ens reïreda i entusiasme, i quan venen hores en que convindria fer feina profitosa, ens troba, com ara, carregats de bons desitjos; però sense ganes de posar-hi el coll.

Encara pot ser hi haurà remei si es fa una candidatura que no sigui per saldà agravis, tapar boques i satisfer vanitats, sinó per posar en mans hàbils i honrades els interessos de Catalunya. Devegades pot fer-se més en quinze dies ben aprofitats que en molts mesos de bones intencions.

Per nosaltres no's perdrà.

JEPH DE JESPU

SONATA IX

DESDE que en Dato complint la seva paraula d'obrir les Corts passat Carnestoltes, les ha tancades que'ns hem quedat sense comedia, i arribes aquí, al cafè, i te trobes que no tens remei que tirar-te de cap a la lectura deis diaris i omplir-te el pap de naufragis intencionats i de batalles paoroses.

A mi, vos ho haig de dir, amb aquesta guerra me passa una cosa estranya, quasi ja no sé si creure si n'hi ha o no n'hi ha. Sembla que fa riure això, eh? Doncs no. Es que són tan grosses i tan seguides les malvestats que cauen sobre la terra, que trobo que ja són masses, que quasi no hi poden cabre, que ja s'haurien d'haver acabat els dipòsits de l'odi.

Si, ja sé el què direu: Cada dia s'omplen més.

Es cert i és trist. Però a nosaltres, als espanyols, perquè no'ns arriba una espurna d'aquest odi que sagrat deu ésser quan abranda el món enter? Nosaltres, què som? Morts? Masells? Un poble de salamandres?

Jo no ho entenc. N'hi han d'altres de neutrals, Italia, Rumania, Dinamarca, Suecia, Noruega, Bulgaria, Grecia, els Estats Units... Però quins neutrals més diferents!... Ells ho són amb l'arma a la mà menaçant sempre, disposats al salt del tigre encara l'ocasió sia arribada. Aquí, no. Això és país. Aquí la gran calma i la gran tranquil·litat i el gran enviar viandes a l'estranger i apujar el pa a casa.

Som un país amb grans litorals indefensos. Es veritat. No podem defensar lo que ens resta. Es veritat. Tenim la meitat del exèrcit al Marroc. Es veritat. No hi ha canoïns. Ja ho sabíam. Ni fusells. També. Ni res. També.

I encara vos descuideu una cosa que no hi ha: Conciència.

Mireu, ara mateix m'he trobat amb una colla de minyons que esvalotaven pels carrers. Duïen uns números clavats al berret, a les mànegues, a l'abric.

—Que són? he preguntat.

—Els quintos.

—Els quintos. Mare meva! Sortir soldat en els dies que corren i pendre-s'ho aixís de fàcil!

Ni sabem a quin món vivim ni cosa que s'hi assembli. D'aquí tres o quatre mesos sereu a Larache, a Melilla, a Ceuta o a Casablanca, a barallar-vos amb una mena d'home més feréstecs com els singlars que's crien en els aïllars d'aquella terra.

No n'espereu res d'allà. Ni el plaer de la tornada. Ai! amics, lo que m'ha fet la impressió més trista de la setmana, amb tot i els morts per el vent a Barcelona, ha estat aquests pobres ofegats de Larache. Morir quan posaven els peus en el vaixell que'ls tenia de tornar a casa. An aquella casa on descansarien tranquils, vetilats per sa mare, després de tant temps d'angunies.

MORITZ III

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 19 AL 25 DE FEBRER DE 1915

Per terra

Els russos han parat la seva retirada en la línia de forteses de Niemen. Reforçats considerablement, han plantat cara a les tropes alemanyes. Aquestes, allunyades de la espessa xarxa de ferrocarrils de la Prússia oriental i fadigades per la seva ràpida marxa a través de la neu, han perdut l'embranchada que duïen. La gran victòria pregunada amb gran trompeteria pels teutons, no haurà tingut gran importància, llevat pel que's refereix al nombre de presoners. En efecte: un còs d'exèrcit rus va ésser envoltat per l'enemic i tant sols alguns destacaments van poder fugir. Emperò, lo important és que la força de resistència de l'exèrcit moscovita no ha sigut quebrantada. L'èxit del alemany a la Prússia oriental és un simple èxit de ferrocarril. Ah, si els russos podessin disposar per als seus moviments de tropes d'una xarxa carrilera semblant!

A la Polònia, cap modificació important. Als Kàrpats els russos no han perdut ni un

pam de terreny, a pesar dels furiosos atacs dels austro-alemanys. En canvi, a la Bucovina han continuat la retirada, havent evacuat novament la capital, Czernowitz.

Al front occidental, avenços francesos a la Campagne, Argona i regió de Verdún, i lleugera reculada als Vosgues.

Els turcs s'han retirat a molts kilòmetres lluny del canal de Suez.

Per mar

Per ara el famós bloqueig és un fracàs total. En una setmana, tres barcos mercants anglesos y dos de noruegs enfonsats.

Els creuers francesos han tirat a fons un submarí alemany al canal de la Manxa.

El dia 19, una forta esquadra franco-anglesa, bombardejà els forts de l'entrada dels Dardanels. Sembla que'ls aliats volen forçar l'entrada dels estrets i atacar Constantinoble.

Per l'aire

Dos Zeppelins, sorpresos per una tempesta damunt del mar del Nord, han quedat destruïts a les costes de Dinamarca.

Un aeriplà alemany ha tirat algunes bombes sobre Colchester (estat d'Anglaterra), i un Zeppelin n'ha tirat d'altres sobre Calais; els resultats, insignificants.

MOSSÈN Rafel va anar a França, no a la d'ara, sinó a la diabòlica França dels dies de pau. I encara va fer més, anà a París, a la ciutat dels pecats capitals i negant,

com sant Pere a Jesús, a l'Església sa mare, se vestí de persona i s'enclastà uns pèls a la coroneta.

Veritat és que com a escàndol no en donà; ell sortí de Barcelona dient que anava a Lourdes, i a Lourdes anà. Ara que... per tot arreu se va a Roma i nosaltres no'ns hem de ficar en les vides privades.

Molt be; al arribar a Lourdes se tornà a vestir de clero, no's banyà a la piscina, es rigué una miqueta per sota el nas dels pelegrins de bona fè, i admirà amb tota l'ànima el talent dels inventors de la gruta i dels organitzadors del establiment.

Després comprà medalles, llapideres de aquelles que's miren amb un ull cluc i de vegades se hi veu la mare de Déu, verges de guix imitant marfil, etc.; pagà el compte a la fonda i s'en entornà cap a caseta tot edificat.

Al ésser a la estació de Lourdes, sentí que'l cridaven.

— Mossèn Rafel! mossèn Rafel!

— Senyora Conill!...

— Pugi, pugi! suposo que vostè també va de primera.

— Ja veurà, un dia és un dia.

— I doncs? i doncs?

— Sí, so anat a fer una visiteta a la Verge.

— Veiam si se li enfadarà la de la Mercè.

— No ho cregui. Ni ella, ni la de Montserrat, ni el Sant Crist de Betlem. Són bons minyons.

— Celestials.

— Ja! ja! ja! Aquesta donya Juanita.

— Ji! ji! ji! Aquest mossèn Rafel.

I aixís anaren fent taral·la fins arribar aprop de la frontera. Aleshores la senyora Conill començà a posar-se nerviosa i, preguntada per mossèn Rafel, digué:

— Home, porto aquesta peça de puntes i voldria passar-la de contrabandol.

— Senyora...

— Si vostè volia...

— Què?

— Amagar-se-la sota les fardilles, vui dir, sota la sotana.

— Però, senyora...

— Mossèn Rafel...

— I si me pregunten? Jo tinc de dir la veritat.

— Tot s'arreglarà.

En efecte, arribaren a la frontera, pujà el de les Duanes i preguntà a mossèn Rafel:

— Porta res de pago?

Mossèn Rafel, amb un posat seràfic, contestà:

— Sota la sotana, entre les cames hi porto una peça, però...

— Guardise-la!

I sortí del vagó botzinant:

— Quin capellà més pocavergonyal!

TANCAMENT DE CORTS

— Tan-se-val que ho desem al quarto dels mals endreços.

REPICS

A hem sortit de dubtes. Les Corts estan tancades, i ho estaran, no fins que als diputats i senadors se'ls avisi «a domicili», com primerament se'n havia acordat, sinó fins que al senyor Dato li passi pel magi tornar a obrir-les.

A nosaltres, com ja varem tenir l'honor de manifestar-ho, el fet no'ns preocupa gran cosa. Per lo que les Corts serveixen, tant se'ns endona que funcionin com que estiguin en vaga. De llibertat, no ens donaran ni una gota més; de les contribucions, no ens perdonaran ni una pesseta; el pa no'ns el faran baixar de preu... Per què, doncs, hem de deplorar la seva clausura?...

Tot lo més, podríem sentir-ho per una sola cosa:

Pels ratos divertits que'ns proporcionen els dies en que el ministre d'Instrucció pública, conta xascarrillos al Senat o els diputats discuteixen al Congrés si la jota és més bonica que la *marçha real* o que'l *fandango*.

**

No obstant, com que no tot-hom opina així, algú, contrariat per aquest inesperat tancament, ha fet càrrecs al senyor Dato, acusant-lo d'enemic del parlamentarisme.

— El càrrec és injust — ha dit el quefe del ministeri: — Ningú com jo tan enamorat del Parlament. O sinó, fem comptes. Des de que les Corts varen obrir-se, el dia 2 d'Abril del 1914, fins a la suspensió dels seus treballs, el dia 13 del corrent, hem celebrat 142 sessions. Pot donar-se una prova més clara del meu amor a la representació nacional?

Molt bé!... Però... ja'ns permetrà el senyor Dato que, servint-nos del seu mateix argument, l'hi girem senzillament del revés.

Des de la tarde en que va obrir-les fins al vespre en que varen ser tancades, aqueixes Corts que vostè fingeix estimar tant, han estat 175 dies sense celebrar sessió.

Pot donar-se una demostració més evident de la seva aversió al règim parlamentari?...

Finalment, després de moltes i molt empenyades discussions, els jesuïtes han nomenat generalíssim de la Companyia al pare Wadimir Ledochowski.

Suposo que la notícia interessarà molt als hereges; per això'ls la dono.

Ficsein-s'hi bé: Ledochowski!...

Un nom que và divinament per ajudar a fer un estornut.

Ha arribat a Barcelona, donant per acabat el seu *hivernig*, el voluminós senyor duc de Solferino.

Ara compremem les causes del vendaval de aqueixos dies.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C^a